

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **Y. S.**, zast. Mgr. Gabrielou Kopuleťou, advokátkou se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2016, č. j. OAM-572/ZA-ZA11-ZA08-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2018, č. j. 2 Az 54/2016 - 44,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Gabriele Kopuleté, advokátce se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **3 400 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného. Žalovaný jím rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Podstatou projednávané věci je otázka, zda situace na Ukrajině odůvodňuje udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu stěžovateli. Žalovaný správní orgán i městský soud odpověděly na tuto otázku záporně s ohledem na to, že stěžovatel pochází ze západní části země (Užhorodského okresu) a zhoršená bezpečnostní situace se týká pouze Doněcké a Luhanské oblasti na východě země.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že žalovaný v průběhu správního řízení neshromáždil dostatečné, transparentní, objektivní a aktuální informace o zemi původu. Dle jeho názoru není situace na Ukrajině stabilizovaná, aktuálně navíc dramaticky eskalovala.

Dne 26. 11. 2018 vyhlásil ukrajinský parlament válečný stav, který se netýká pouze východní části, ale celkem deseti oblastí. Městský soud měl k této významné skutečnosti přihlídnout bez ohledu na to, že vyšla najevo až po vydání napadeného rozhodnutí.

[4] Žalovaný setrvává na důvodech svého rozhodnutí, jehož zákonnost byla potvrzena také městským soudem. Navrhuje zamítnutí kasační stížnosti, případně její odmítnutí pro nepřijatelnost.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátkou.

[6] S ohledem na § 104a s. ř. s. se dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou. Pro podrobné vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního na tomto místě odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž neurčitý právní pojem *přesah vlastních zájmů stěžovatele* vyložil.

[7] V projednávané věci přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal. Ve věci nedošlo k pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, a závěry žalovaného i městského soudu jsou v souladu s ustálenou a jednotnou judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[8] Stěžovatelovy námitky se vztahují k bezpečnostní situaci na Ukrajině. Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tvrzením o tom, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, neboť neshromáždil dostatečné, aktuální a objektivní zprávy o zemi původu. Vzhledem k tomu, že tato stěžovatelova námitka byla obecná, také soud se k ní vyjádří pouze v obecnosti.

[9] Ze správního spisu zjistil, že žalovaný vycházel z celkem osmi zpráv z několika různých zdrojů, datujících se od srpna 2014 do dubna 2016. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí žalovaného je ze začátku srpna 2016 a z ničeho nevyplývá, že by v mezidobí došlo v zemi původu stěžovatele k relevantní změně, soud informace hodnotí jako dostatečně aktuální. S ohledem na počet zpráv, kvalitu a různost zdrojů nepojal ani pochybnost o jejich odborné úrovni a vyváženosti. Uzavírá tedy, že zprávy o zemi původu jsou dostatečné a vyhovují požadavkům § 23c písm. c) zákona o azylu.

[10] Stěžovatel ohledně zjištěného skutkového stavu vznesl jednu konkrétní námitku, a to tvrzení o nezohlednění vyhlášení válečného stavu dne 26. 11. 2018. Vzhledem k tomu, že k této skutečnosti došlo až po vydání napadeného správního rozhodnutí, je jasné, že k ní ve správním spise nejsou podklady a žalovaný se jí ve svém rozhodnutí nezabýval. Nejvyšší správní soud se nicméně zabýval otázkou, zda měl k této skutečnosti přihlídnout městský soud, a to přesto, že se udála až po vydání napadeného rozhodnutí a stěžovatel ji do řízení před městským soudem nevnesl.

[11] Předně uvádí, že dle obecného pravidla soudy vychází při přezkumu správního rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání správního rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Z tohoto pravidla nicméně existují výjimky, a to zejména tehdy, kdy

pokračování

je uvedené procesní pravidlo prolomeno jinou právní normou, jež požívá aplikační přednosti (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 - 131).

[12] Za právní normu s aplikační předností byly ve světle čl. 10 Ústavy označeny čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, které je třeba v kontextu mezinárodní zásady *non-refoulement* vykládat tak, že stanoví závazek České republiky nevystavit žádnou osobu podléhající její jurisdikci újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a to např. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila. Na základě této premisy Nejvyšší správní soud judikoval, že správní soudy jsou povinny prolomit § 75 odst. 1 s. ř. s. a přihlížet ke skutečnostem z hlediska mezinárodní ochrany (ve prospěch žadatele), které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, pokud by v konkrétním případě neshledaly dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady *non-refoulement* a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu (srovnej citovaný rozsudek sp. zn. 5 Azs 3/2011).

[13] Aplikační přednosti před § 75 odst. 1 s. ř. s. požívá též čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU (dále „procedurální směrnice“), dle kterého členské státy zajistí, *aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně*, tj. v českých podmínkách v řízení o žalobě vedeném před krajským soudem. Česká republika uvedenou normu netransponovala do svého právního řádu, přestože tak měla podle čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice učinit do 20. 7. 2015, a současně se jedná o normu dostatečně přesnou a bezpodmínečnou, tudíž má přímý účinek (srovnej rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 24. 8. 2015, č. j. 45 Az 30/2014 - 57, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015 - 32).

[14] Lze tedy učinit dílčí závěr, že městský soud měl při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházet ze skutkového stavu v době vydání napadeného rozsudku. Pokud by tedy v řízení vyšly najevo relevantní skutečnosti, které se sice udály až po vydání rozhodnutí žalovaného, ale před rozhodnutím městského soudu, byl by je povinen zohlednit.

[15] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tím, zda byl městský soud povinen přihlídnout ke stěžovatelem tvrzeným událostem i za situace, kdy nebyly v řízení o žalobě namítány.

[16] Obecně platí, že soud přezkoumává napadené správní rozhodnutí pouze v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první, s. ř. s.). Také z tohoto pravidla však existují výjimky. Jednou z takových výjimek je, podobně jako u § 75 odst. 1 s. ř. s., prolomení pravidla s ohledem na zásadu *non-refoulement* (viz bod [11] tohoto usnesení). Pokud by soud měl k dispozici poznatky o tom, že žadatel o mezinárodní ochranu je nezbytné poskytnout doplňkovou ochranu dle § 14a zákona o azylu, neboť její neposkytnutí by bylo narušením zásady *non-refoulement* a ochranu již nelze poskytnout v jiném řízení, rozhodnutí žalovaného by musel zrušit, i kdyby taková skutečnost nebyla namítána v žalobě (srovnej usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, č. 2288/2011 Sb. NSS).

[17] Pokud by tedy stěžovatelem prezentované okolnosti byly důvodem k udělení doplňkové ochrany, měl k nim městský soud přihlídnout. Nejvyšší správní soud se proto dále soustředil na otázku, zda stěžovatelem uváděné skutečnosti svědčí o důvodné obavě, že by mu v případě návratu na Ukrajinu hrozilo skutečně nebezpečí vážné újmy podle § 14a zákona o azylu.

[18] Ve své judikatuře se opakovaně zabýval tím, zda ozbrojený konflikt na Ukrajině představuje pro žadatele o mezinárodní ochranu skutečné nebezpečí vážné újmy dle citovaných ustanovení. Vycházel z toho, že ke kladné odpovědi na uvedenou otázku by musely být splněny tyto podmínky: (i.) země původu se nachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, (ii.) žadatel o mezinárodní ochranu je civilista, (iii.) žadatel o mezinárodní ochranu by byl v souvislosti s tímto konfliktem v zemi původu vystaven vážnému a individuálnímu ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, publ. pod č. 1840/2009 Sb. NSS). S ohledem na to, že konflikt na Ukrajině je dlouhodobě lokalizován ve východní části země, žadatelům o mezinárodní ochranu z jiných částí obvykle nehrozí vystavení vážnému a individuálnímu ohrožení života nebo tělesné integrity a nejsou u nich splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany (srovnej např. usnesení ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 - 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 - 69, či ze dne 21. 2. 2019, č. j. 4 Azs 411/2018 - 26, a mnohá další).

[19] Stěžovatel, který je ze západní části země (Užhorodského okresu), svými tvrzeními směřuje k tomu, že ani v této části země není bezpečnostní situace dobrá, a konkrétně poukazuje na vyhlášení válečného stavu ukrajinským parlamentem dne 26. 11. 2018. Uvedená skutečnost však není způsobila přijaté závěry změnit. Nejvyšší správní soud nijak nesnižuje závažnost situace na Ukrajině, z výše uvedeného nicméně vyplývá, že pro posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany je rozhodující faktický stav v jednotlivých částech země (zda v nich probíhají či dostatečně pravděpodobně hrozí boje dosahující určité intenzity) a na tom formální prohlášení ukrajinských orgánů nic nemění. Jinými slovy, jakkoli vyhlášení válečného stavu obecně je závažnou událostí, nemá přímý vztah k důvodné obavě, že žadateli o mezinárodní ochranu v případě návratu na Ukrajinu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy dle § 14a zákona o azylu.

[20] Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že nepřehlédl tvrzení stěžovatele, dle kterého je situace na Ukrajině dlouhodobě nestabilní. Kromě poukazu na vyhlášení válečného stavu však stěžovatel neuvedl nic konkrétního a soudu tedy nezavdal důvod přehodnocovat opakovaně přijímaný závěr, dle kterého žadatelům ze západní části země obecně nehrozí nebezpečí vážné újmy dle § 14a zákona o azylu.

[21] Lze tedy uzavřít, že stěžovatelem uváděné skutečnosti nejsou důvodem k udělení doplňkové ochrany a městský soud se jimi nemusel z úřední povinnosti zabývat. Napadenému rozsudku nelze nic vytknout.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, proto ji podle § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[23] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[24] Nejvyšší správní soud dále rozhodoval o odměně Mgr. Gabriely Kopuleté, která byla stěžovatelí ustanovena jako zástupkyně usnesením městského soudu ze dne 23. 11. 2016, č. j. 2 Az 54/2016 – 22. Podle § 35 odst. 9, věty poslední, s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským (zde městským) soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení

pokračování

o kasační stížnosti. Podle věty první téhož ustanovení zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

[25] Ustanovená zástupkyně učinila v řízení před Nejvyšším správním soudem jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání ve věci samé – podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif“)]. Za jeden úkon právní služby zástupkyni náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu] a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Částka v celkové výši 3 400 Kč jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. března 2019

JUDr. Radan Malík
předseda senátu